C/2024/7209

10.12.2024.

P10_TA(2024)0006

Prigovor na provedbeni akt: maksimalne razine ostataka za karbendazim i tiofanat-metil

Rezolucija Europskog parlamenta od 18. rujna 2024. o Nacrtu uredbe Komisije o izmjeni priloga II., III. i V. Uredbi (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu maksimalnih razina ostataka za benomil, karbendazim i tiofanat-metil u ili na određenim proizvodima (D089819/05 – 2024/2758(RPS))

(C/2024/7209)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Nacrt uredbe Komisije o izmjeni priloga II., III. i V. Uredbi (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu maksimalnih razina ostataka za benomil, karbendazim i tiofanat-metil u ili na određenim proizvodima (D089819/05),

— uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. veljače 2005. o maksimalnim razinama ostataka pesticida u ili na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla i o izmjeni Direktive Vijeća 91/414/EEZ ([1]), a posebno njezin članak 14. stavak 1. točku (a),

— uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ ([2]), a posebno njezin članak 4. stavak 1., članak 4. stavak 2. prvi podstavak točku (a) i točke 3.6.2., 3.6.4 i 3.6.5 Priloga II.,

— uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane ([3]), a posebno njezin članak 5. stavak 1.,

— uzimajući u obzir članke 11., 13., 168. i 191. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir obrazloženo mišljenje Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) usvojeno 5. srpnja 2021. i objavljeno 23. kolovoza 2021. ([4]),

— uzimajući u obzir ažurirano obrazloženo mišljenje EFSA-e, usvojeno 10. siječnja 2024. i objavljeno 20. veljače 2024. ([5]),

— uzimajući u obzir zaključak stručne recenzije koji je EFSA usvojila 30. travnja 2010. i koji je objavljen 12. svibnja 2010. ([6]),

— uzimajući u obzir zaključak stručne recenzije koji je EFSA usvojila 8. prosinca 2017. i koji je objavljen 17. siječnja 2018. ([7]),

([1]) SL L 70, 16.3.2005., str. 1.
([2]) SL L 309, 24.11.2009., str. 1.
([3]) SL L 31, 1.2.2002., str. 1.
([4]) Obrazloženo mišljenje EFSA-e o toksikološkim svojstvima i maksimalnim razinama ostataka (MRO-ovi) za benzimidazolne tvari karbendazim i tiofanat-metil, EFSA Journal 2021.;19(8):e06773, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2021.6773.
([5]) Ažurirano obrazloženo mišljenje EFSA-e o toksikološkim svojstvima i maksimalnim razinama ostataka (MRO-ovi) za benzimidazolne tvari karbendazim i tiofanat-metil, EFSA Journal 2024.;22(2):e8569, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8569.
([6]) Zaključak EFSA-e o stručnoj recenziji procjene rizika od pesticida koji sadržavaju aktivnu tvar karbendazim, EFSA Journal 2010.;8(5):1598, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2019.5595..
([7]) Zaključak EFSA-e o stručnoj recenziji procjene rizika od pesticida koji sadržavaju aktivnu tvar triofanat-metil; EFSA Journal 2018;16(1):e05133, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5133.

— uzimajući u obzir izjavu koju je EFSA usvojila 27. ožujka 2024., objavljenu 13. svibnja 2024. ([8]),

— uzimajući u obzir mišljenje koje je Odbor za procjenu rizika (RAC) pri Europskoj agenciji za kemikalije usvojio 5. prosinca 2019. ([9]),

— uzimajući u obzir članak 5.a stavak 3. točku (b) i članak 5.a stavak 5. Odluke Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji ([10]),

— uzimajući u obzir članak 115. stavke 2. i 3. te stavak 4. točku (c) Poslovnika,

— uzimajući u obzir prijedlog rezolucije Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane,

A. budući da je jedan od temeljnih zahtjeva prosvjeda poljoprivrednika koji su se održali u prvoj polovici 2024. bilo pravedno i jednako postupanje s obzirom na proizvode uvezene iz trećih zemalja, za koje bi trebali vrijediti isti standardi kao i za proizvode proizvedene u Uniji;

B. budući da bi donošenje Nacrta uredbe Komisije omogućilo nastavak uvoza u Uniju koji nije u skladu sa standardima koje poljoprivrednici Unije poštuju;

C. budući da bi takva situacija poljoprivrednike Unije stavila u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;

D. budući da je odobrenje za aktivnu tvar karbendazim isteklo 30. studenoga 2014. te da nije podnesen zahtjev za produljenje odobrenja;

E. budući da karbendazim ispunjava kriterije za razvrstavanje kao mutagena tvar kategorije 1B i reproduktivno toksična tvar kategorije 1B u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ([11]) i dva mjerila (P i T) dugotrajnosti, biološke kumulativnosti i toksičnosti (PBT) u skladu s točkom 3.7.2. Priloga II. Uredbi (EZ) br. 1107/2009;

F. budući da je karbendazim također razvrstan u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 kao vrlo otrovan za vodeni okoliš, da jest vrlo otrovan za vodeni okoliš s dugotrajnim učincima te da može uzrokovati alergijsku reakciju na koži;

G. budući da je stoga, u skladu s člankom 14. stavkom 1. točkom (a) i člankom 17. Uredbe (EZ) br. 396/2005 primjereno izbrisati postojeće maksimalne razine ostataka (MRO) utvrđene za karbendazim u Prilogu II. toj uredbi;

H. budući da Komisija u svojem Nacrtu uredbe ipak predlaže zadržavanje maksimalne razine ostataka utemeljenih na uvoznim tolerancama za karbendazim iznad granice određivanja za uporabu u limunima, limetama, mandarinama i bamijama za potrebe uvoza na temelju obrazloženog mišljenja EFSA-e od 5. srpnja 2021.;

I. budući da Komisija u svojem Nacrtu uredbe predlaže zadržavanje maksimalne razine ostataka utemeljenih na uvoznim tolerancama za limune, limete i mandarine na postojećim razinama od 0,7 mg/kg te utvrđivanje maksimalne razine ostataka za bamije na novoj razini od 1,5 mg/kg koju je odredila EFSA;

J. budući da odobrenje za aktivnu tvar tiofanat-metil nije produljeno 15. listopada 2020. nakon što je podnositelj zahtjeva povukao zahtjev za produljenje;

K. budući da tiofanat-metil ispunjava kriterije za razvrstavanje tvari kao mutagena tvar 2. kategorije i reproduktivno toksična tvar 2. kategorije u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 ([12]);

([8]) Izjava EFSA-e o procjeni kvalitete podataka koji su joj dostupni radi dobivanja orijentacijskih vrijednosti koje se temelje na utjecaju karbendazima na zdravlje, EFSA Journal 2024.;22(5):e8756, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8756.

([9]) Mišljenje RAC-a u kojem se predlaže usklađeno razvrstavanje i označivanje na razini EU-a karbendazima (ISO); metil benzimidazol-2-ilkarbamata; https://www.echa.europa.eu/documents/10162/5eb9760e-6c73-7f2c-1226-98d92ed847d1

([10]) SL L 184, 17.7.1999., str. 23.

([11]) Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (SL L 353, 31.12.2008., str. 1.).

([12]) Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (SL L 353, 31.12.2008., str. 1.).

L. budući da je EFSA u svojem ažuriranom obrazloženom mišljenju od 10. siječnja 2024. utvrdila da je tiofanat-metil endokrini disruptor (T modalitet) relevantan za ljude u skladu sa znanstvenim kriterijima za određivanje svojstava endokrine disrupcije utvrđenima u Uredbi Komisije (EU) 2018/605 ([13]);

M. budući da je karbendazim važan biljni metabolit tiofanat-metila;

N. budući da u zaključku EFSA-e o stručnoj recenziji o pesticidima od 8. prosinca 2017. stoji da se, s obzirom na klastogeni potencijal tiofanat-metila, ne mogu izvesti toksikološke referentne vrijednosti za procjenu rizika za potrošača i radnika;

O. budući da je Komisija 2024. snizila maksimalne razine ostataka za tiakloprid, aktivnu tvar razvrstanu kao reproduktivno toksična tvar 1B kategorije, na relevantnu granicu određivanja tvrdeći da je „dok Agencija ne završi tu dodatnu procjenu rizika [o učincima povezanima s endokrinim sustavom] i s obzirom na dostupne relevantne informacije o potencijalno štetnim učincima na zdravlje ljudi, primjereno [...] privremeno smanjiti maksimalnu razinu ostataka... [za te proizvode]” ([14]);

P. budući da je stoga, u skladu s člankom 14. stavkom 1. točkom (a) i člankom 17. Uredbe (EZ) br. 396/2005 primjereno izbrisati postojeće maksimalne razine ostataka utvrđene za tiofanat-metil u Prilogu II. te uredbe;

Q. budući da Komisija u Nacrtu uredbe ipak predlaže zadržavanje maksimalne razine ostataka utemeljenih na uvoznim tolerancama za tiofanat-metil iznad granice određivanja za uporabu u limetama i bamijama za potrebe uvoza na temelju obrazloženog mišljenja EFSA-e od 5. srpnja 2021.; budući da je maksimalna razina ostataka za tiofanat-metil na limetama utvrđena na razini od 6 mg/kg, što je 600 puta više od granice određivanja;

R. budući da se u uvodnoj izjavi 5. Uredbe (EZ) br. 396/2005 predviđa da ostaci ne bi trebali biti prisutni na razinama koje predstavljaju neprihvatljiv rizik za ljude i, prema potrebi, životinje;

S. budući da se člankom 4. stavkom 2. drugim podstavkom točkom (a) Uredbe (EZ) br. 1107/2009 predviđa da ostaci sredstava za zaštitu bilja ne smiju imati štetne učinke na zdravlje ljudi, uključujući ranjive skupine, ili zdravlje životinja, uzimajući u obzir poznate kumulativne i sinergijske učinke; budući da se točkom 3.6.2. Priloga II. toj Uredbi predviđa da se aktivna tvar neće odobriti ako je u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 razvrstana kao mutagen kategorije 1A ili 1B; budući da je točkom 3.6.4. tog priloga predviđeno da se aktivna tvar razvrstana u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 kao reproduktivno toksična tvar kategorije 1A ili 1B odobrava samo ako „ostaci dotične aktivne tvari [...] u hrani i hrani za životinje ne prelaze standardne vrijednosti utvrđene prema točki (b) članka 18. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 396/2005”; budući da je točkom 3.6.5. tog priloga predviđeno da aktivna tvar neće odobriti ako ima endoktrino disruptivna svojstva, osim ako „ostaci dotične aktivne tvari [...] u hrani i hrani za životinje ne prelaze standardne vrijednosti utvrđene prema točki (b) članka 18. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 396/2005”; budući da je člankom 18. stavkom 1. točkom (b) Uredbe (EZ) br. 396/2005 utvrđena standardna vrijednost od 0,01 mg/kg;

T. budući da se člankom 3. stavkom 2. točkom (g) Uredbe (EZ) br. 396/2005 predviđa da je uvozna tolerancija maksimalna razina ostataka utvrđena za uvezene proizvode ako „uporaba aktivnih tvari u sredstvu za zaštitu bilja na određenom proizvodu nije odobrena u Zajednici iz razloga koji su drugačiji od razloga javnog zdravlja za određeni proizvod i određenu uporabu”; budući da karbendazim ne ispunjava te kriterije jer više ne može biti odobren u Uniji zbog njegove klasifikacije kao mutagene tvari kategorije 1B i reproduktivno toksične tvari kategorije 1B; budući da tiofanat-metil također ne ispunjava te kriterije jer je utvrđen kao endokrini disruptor (T modalitet) relevantan za ljude u skladu sa znanstvenim kriterijima za određivanje svojstava endokrine disrupcije utvrđenima u Uredbi (EU) 2018/605;

U. budući da se člankom 5. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 178/2002 određuje da se propisima o hrani ostvaruju jedan ili više općih ciljeva visoke razine zaštite života i zdravlja ljudi te zaštite interesa potrošača, uključujući pravednu praksu u trgovini hranom, uzimajući u obzir, tamo gdje je to moguće, zaštitu zdravlja i dobrobit životinja, zdravlje biljaka i okoliš;

([13]) Uredba Komisije (EU) 2018/605 od 19. travnja 2018. o izmjeni Priloga II. Uredbi (EZ) br. 1107/2009 utvrđivanjem znanstvenih kriterija za određivanje svojstava endokrine disrupcije (SL L 101, 20.4.2018., str. 33.).

([14]) https://ec.europa.eu/transparency/comitology-register/screen/documents/089880/5/consult?lang=en.

V. budući da je Komisija u svojoj komunikaciji od 20. svibnja 2020. naslovljenoj „Strategija ‚od polja do stola' za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav" ([15]) objavila da će „EU u skladu s ciljevima ove strategije i ciljevima održivog razvoja podupirati globalni prelazak na održive poljoprivredno-prehrambene sustave" i da „EU može imati ključnu ulogu u utvrđivanju globalnih standarda"; budući da je Komisija u strategiji izričito navela kako „[da] bi se povećala održivost Unijina prehrambenog sustava, i prakse naših trgovinskih partnera moraju postajati sve održivije. U cilju promicanja postupnog prelaska na upotrebu sigurnijih sredstava za zaštitu bilja, EU će razmotriti, u skladu s pravilima WTO-a i nakon procjene rizika, preispitivanje uvoznih toleranci za tvari koje ispunjavaju ‚granične kriterije' i predstavljaju visok stupanj rizika za ljudsko zdravlje";

W. budući da Komisija mora zaštititi okoliš i europske građane na temelju dostupnih znanstvenih informacija, koristeći se obvezama i pravnim mogućnostima koje su predviđene Uredbom (EZ) br. 396/2005 i Uredbom (EZ) br. 178/2002 kako bi se osigurala visoka razina zaštite zdravlja ljudi i životinja te okoliša;

X. budući da predložene maksimalne razine ostataka ne štite zdravlje europskih građana te su stoga u suprotnosti s Uredbom (EZ) br. 396/2005 i Uredbom (EZ) br. 178/2002;

Y. budući da ne bi trebalo određivati maksimalne razine ostataka za aktivne tvari koje nisu odobrene u Uniji zbog zdravstvenih pitanja; budući da stoga ne bi trebalo utvrditi uvozne tolerance za tiofanat-metil jer je utvrđen kao endoktrini disruptor ili za karbendazim jer je razvrstan kao mutagena tvar kategorije 1B i kao reproduktivno toksična tvar kategorije 1B;

Z. budući da se praksom utvrđivanja visokih maksimalnih razina ostataka promiče dvostruki standard koji se primjenjuje na poljoprivrednike iz Unije i poljoprivrednike iz trećih zemlja jer poljoprivrednici izvan Unije mogu nastaviti proizvoditi predmetnu hranu upotrebom karbendazima i tiofanat-metila te ih izvoziti u Uniju, što poljoprivrednike iz Unije stavlja u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju; budući da, s druge strane, upotreba tih pesticida ugrožava zdravlje poljoprivrednih radnika, zdravlje opće populacije i okoliš u zemljama proizvođačima;

1. protivi se prihvaćanju Nacrta uredbe Komisije;

2. smatra da Komisijin Nacrt uredbe nije u skladu s ciljem i sadržajem Uredbe (EZ) br. 396/2005 i Uredbe (EZ) br. 178/2002, kao i s Uredbom (EZ) br. 1107/2009, uključujući točke 3.6.2., 3.6.4. i 3.6.5. njezina Priloga II.;

3. traži od Komisije da povuče Nacrt uredbe i odboru podnese novi;

4. poziva Komisiju da Odboru podnese novi nacrt uredbe u kojem se sve maksimalne razine ostataka za karbendazim i tiofanat-metil snižavaju do relevantne granice određivanja za sve uporabe te da odbije sve zahtjeve za uvozne tolerance;

5. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.

([15]) COM(2020)0381.